

Janne Myyryläinen, läskikapinan johtaja

Myyryläinen syntyi Viipurissa ja oli oikealta nimeltään Frans Johan Myyryläinen. Valtakunnallisesti hän tuli tunnetuksi Jahvetti Moilasena hänen johtaessa läskikapinaa

Savukoskella 1922.

Myyryläinen esiintyi näyttävästi jo huhtikuussa 1917 Suomussalmen kirkossa pidetyssä lähipitäjien yhteisessä kansankokouksessa, jossa suunniteltiin irrottautumista Venäjältä. Kokouksen pääesiintyjät olivat Myyryläisen lisäksi kirkkoherra Vilppu Nordlund ja Hallan Ukko eli A.Heikkinen. Myyryläinen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Kirkkoherra Nordlund ehdotti Suomen itsenäisyyttä ja Vianan liitämistä Suomeen, eikä Myyryläinen vastustanut hanketta. Kokous lähetti edustajansa Helsinkiin kertomaan päätöksestä. Janne Myyryläinen toimi 1915 Kainuun Osuusliiken Mieslahden myymälän kaupanhoitajana Kansalassa ja matkatarkastajana 1917.

Hän toimi myös vallankumouksellisten johtomiehenä ja hänen johdollaan perustettiin maahan punakaarteja. Kansalaissodan päättyessä Myyryläinen vangittiin. Kajaanin sotilaspiirin tiedusteluosaston esikunta antoi hänestä vangitsemisen jälkeen jyrkän lausunnon: "Tunnettu punakaartilainen ja kiihottaja. Lailliselle hallitukselle vaarallinen henkilö. Toivomme, ettei häntä enää tälle paikkakunnalle lähetetä." Kuolemantuomiota

hän ei kuitenkaan saanut, vaan Myyryläinen tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi kuritushuoneeseen.

Hän karkasi vankilasta 1918, mutta jäi heti kiinni. Kun Myyryläistä oltiin siirtämässä Helsinkiin, hän hyppäsi junasta ja onnistui pakenemaan. Helsingissä hän piileskeli jonkin aikaa ja siirtyi sitten Pohjois-Karjalaan metsätöihin ja sieltä edelleen itärajan taakse. Neuvosto-Karjalassa hänet tunnettiin myös Juuso Materona. Jahvetti Moilanen oli pelkkä "taiteilijanimi", jota hän käytti vain johtaessaan läskikapinaa. Pohjolan Punaisen Sissipataljoonan johtajana Myyryläinen johti Kemi-yhtiön ja pienempien savottatyömaitten valtaukset Savukoskella. Rajan takaa hyökänneen sissiryhmän ylinpään johtoon kuului myös Mieslahdella asunut Kalle Karhu, jonka kerrotaan toimineen pataljoonan komentajana. "Pohjolan sissien" hyökkäyksen syy lienee ollut kosto suomalaisten suorittamille Karjalan valloittamiseen tähtääville retkille.

Nälkähälyt ja kurjat kämppäolosuhteet edesauttoivat osaltaan läskikapinan syntymistä. Vuorijärven kenttävartion päällikkö alikersantti Nieminen suostui yhteistoimintaan kapinallisten kanssa. Kapinan seurauksen suomalaisia siirtyi rajan taakse arviolta 250 henkilöä.

Karjalassa Juuso Matero (uusi nimi Venäjällä) toimi ansiokkaasti lukuisissa erilaisissa johtotehtävissä mm. puolueen, kaupan ja metsäteollisuuden parissa. Janne Myyryläinenkään ei kuitenkaan lopulta välttynyt Stalinin suomalaisiin kohdistuneilta vainoilta, ja hänet vangittiin tekaistujen syitten perusteella yöllä 5.4.1938. ja ammuttiin luultavasti Petroskoissa 8.5.1938. Sotilastripunaali palautti 21.5.1957 hänen kunnian ja vapautti kaikista syytteistä. Omaisille tieto hänen kunnian palautuksesta Venäjällä tuli 30.5.1957. Todistuksen mukaan Juuso Matero on kuollut luonnollisen kuoleman 8.9.1946. Hänen hautauspaikkansa on tuntematon, niin kuin monen muunkin suomalaista syntyperää olevan Karjalan rakentajan.

Paavo Mäkäpäinen

Lähteet: Tasavalta Hakee Suuntaa (Matti Lackman)

Asein Aattein Opein (Hannu Heinänen)

Lapin Kansa 16.8.1998.(Jorma Särkelä)